

CREAREA DESIGNULUI PRIN INTERMEDIUL FORMELOR ORGANICE

St. Tatiana Brumă, magistrul Vladimir Epurean

Universitatea Tehnică a Moldovei

ABSTRACT

Throughout a history of design development, the respect for the nature and concerns of humanity have influenced basically on the creation of organic shapes that conquer the whole world with strong vitality and practicability. Each organic shape should be viewed as an organism which develops in accordance with the law of existence, its mission, in harmony with its functions and its surrounding, like a plant or any other living organisms. According to A. Gaudi "there is no imitation of nature, creation itself is similar to nature", so, there is consciousness of laws of construction and mechanisms for the contingence of volumes of objects.

1. Unitatea de formă și de funcție

Forma este elementul esențial în prezentarea vizuală a obiectului. Anume prin intermediul formei, obiectul se expune percepției și cunoașterii. Concepția formei rezultă în mod principal din exprimarea veridică a funcției, a conținutului. Termenul de Organica a fost inventat de către arhitectul Frank Lloyd Wright (1867-1959). Acesta a folosit cuvântul organic pentru a-și descrie propria filosofie asupra arhitecturii sale. Poate fi considerat o extensie a învățăturilor sale de la Louis Sullivan, al cărui slogan "forma urmează funcția" a devenit reperul arhitecturii moderne. Wright a modificat aceasta frază în "forma și funcția formează un întreg".

Forma depinde de funcție. Acest principiu poate fi văzut în toate manifestările naturii. Știința organică explorează principiile de naștere a formelor în natură și le folosește pentru a rezolva problemele structurale ale arhitecturii. De exemplu, Muzeul Guggenheim, proiectat de fondatorul arhitecturii organice, F.L. Wright, este conceput în așa fel, încât vizitatorul, ridicându-se în ascensor, apoi încet coboară prin galerii serpentine, vizionând expozițiile. Forma clădirii seamănă cu o cochilie unui melc și reflectă drama internă a clădirii. Frank Lloyd Wright a spus: "Arhitectura organică este întruchiparea aspectelor sociale în arhitectură, bazate pe libertate". Arhitectura organică a apărut pe fundalul democratizării societății.

Arhitecți precum Gustav Stickley, Antoni Gaudi, Frank Lloyd Wright, Louis Sullivan, Bruce Goff, Rudolf Steiner, Bruno Zevi, Alvaro Siza, Le Corbusier, Imre Makovecz, respectiv cel mai recent Friedensreich Hundertwasser, Hans Scharoun, Anton Alberts, Santiago Calatrava, Zaha Hadid sunt printre cei mai cunoscuți promotori ai arhitecturii organice.

2. *Forme Organice în Design*

Fig.1. Muzeul Guggenheim

Teoreticianul arhitecturii David Pearson a propus un set de reguli, cunoscute sub numele de Gaia Charter, care se pot considera ca reprezentând esența filozofiei arhitecturii organice. Aceste reguli sunt:

Lăsați designul:

- să fie inspirat de natură și să fie durabil, sănătos, conservant și divers.
- să se „desfășoare” ca un organism, dinspre esență în exterior.
- să existe în „prezentul continuu” și să înceapă „mereu și mereu”.
- să urmeze fluent “curgerea” și să fie flexibil și adaptabil.
- să satisfacă nevoile sociale, fizice și spirituale.
- să „crească din pământ” și să fie unic.
- să sărbătorească spiritul tineresc, ludic și surpriza.
- să exprime ritmul muzicii și puterea dansului.

Designul *organic* este o filozofie de design pentru clădiri și locuri care sunt construite după câteva principii:

- Nevoia de un Design de calitate: design care respecta utilizatorii săi. Este conceptul de baza al ideii „Forma este urmată de funcțiune”, dar cu câteva artificii adăugate.

- Influența naturii: Natura este guvernată de interacțiunea forțelor, iar designul *organic* recunoaște forțele ce izvorăsc din nevoile utilizatorilor și în schimb sculptează designul.

- Procesul evoluției. Nu este nevoie ca fiecare design să fie ceva complet nou. Designul se îmbunătățește pe tiparul folosit înainte, pînă cînd este rafinat la un punct unde devine infinit, exemplu *Muzeul Guggenheim* (fig.1.).

La această proiectare a formelor din natură se adaugă și studiul corpului uman din cadrul ergonomiei, știință dezvoltată în ultimul secol care studiază

posibilitățile omului în procesele de muncă, urmărind să creeze condiții optime de muncă. Obiectele din jur se adaptează la forma și proporțiile omului și nu omul trebuie să se adapteze lucrurilor ce îl înconjoară (fig.2.), cu atât mai mult cu cât chiar el le creează.

Fig.2. Exemple de forme organice în Design

Designul pe care îl întâlnim în jurul nostru în prezent ne transpune în era formelor organice, izomorfe, antropomorfe, lichide, adică redarea formelor regăsite în natură, preluarea formelor de la plante, fructe, animale, om sau de la elementele neînsuflețite ale naturii: apa, roca, ghețarii, etc.

Designerii se inspiră din tot ceea ce ne înconjoară, natura fiind o sursă nepuizabilă de forme, funcționalitate, adaptabilitate. Animalele submarine au devenit o bogată sursă de inspirație, atât prin multitudinea de culori cât și prin formele inedite, viețuitoare rupte parcă din filmele science-fiction, greu de crezut ca există pe propria noastră planetă.

Designerii, inginerii, arhitecții au început să învețe din soluțiile oferite de natură. Cele mai multe forme sunt asimetrice, fluide și greu de descris în cuvinte, deoarece mintea noastră este obișnuită să perceapă obiectele ca pe niște forme geometrice pornind de la cerc, pătrat, triunghi . Introducem totul în cuburi, paralelipede, prisme, sfere.

Trebuie însă să îndrăznim să vedem dincolo de aceste limitări, să dăm libertate formelor, să transformăm obiectele din viața de zi cu zi în ceva ingenios, atrăgător care să ne surprindă percepția vizuală în permanență. Incepem să regăsim la banalele obiecte folosite chiar și în bucătărie sau în baie forme din cele mai amuzante. Totul ar trebui să fie conceput astfel încât să ne creeze bună dispoziție și confort. Totul însemnând orice produs creat de om, de la o simplă linguriță sau o lampă, la mobilier, iahturi sau clădiri.

Zaha Hadid - un exemplu celebru, prima femeie din istoria arhitecturii careia i se decernează premiul Pritzker (2004). Acest omagiu se aduce de regulă unui arhitect în viața, a cărui operă exprima talent, viziune și devotament. Fluiditatea formelor este exprimată la Zaha Hadid cu ajutorul betonului sau sticlei laminate (fig.3.).

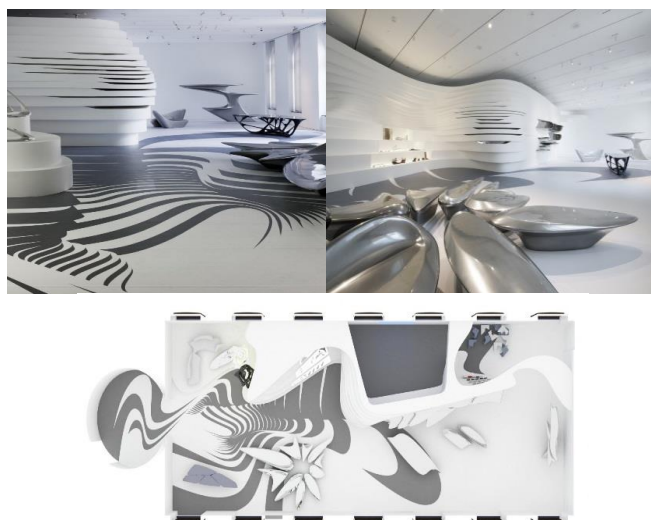

Fig.2. Exemple de forme exprimate de Zaha Hadid.

Aceasta din urma este folosită în multe dintre proiectele sale, cum ar fi rampa de schi Bergisel, din Innsbruck (Austria), sau rețeaua de teleferic Nordpark, din imediata apropiere a celei dintâi, ce încearcă să redea aparența ghețarilor alpini.

3. Concluzie

Impresia generală este că designul organic este un curent nou, o „modă nouă”, un stil îndrăzneț, extravagant, însă el a apărut și s-a dezvoltat de-a lungul deceniilor trecute, ajungând acum să fie preluat în tot mai multe domenii. Resursele naturii sunt inepuizabile, nu doar în sensul strict al cuvântului, de ceea ce consumăm din natură, dar și de efectele vizuale, soluțiile, culorile regăsite în mijlocul ei. Cu cât creăm un mediu mai plăcut prin design, cu atât prelungim starea de bine din fiecare moment al zilei.

Bibliografie:

1. М.: Ст. «Архитектурная бионика» Ю.С.Лебедева.ройиздат, 1990 г.
2. Ефимов А.В «Дизайн архитектурной среды» - Архитектура-С, 2004 г.
3. http://www.forma.spb.ru/magazine/articles/d_0010/main.shtml *Время органической архитектуры.*
4. <http://www.dissercat.com/content/osobennosti-organicheskogo-podkhoda-v-arkhitekture-kontsa-xx-nachala-xxi-veka> *Особенности органического подхода в архитектуре конца XX - начала XXI века.*